

Vlaams
Parlement

stuk **1831** (2012-2013) – Nr. 2
ingediend op 29 maart 2013 (2012-2013)

Voorstel van resolutie

van mevrouw Vera Van der Borgh, de heer Peter Gysbrechts,
de dames Mieke Vogels en Ulla Werbrouck
en de heren Herman Schueremans, Lode Vereeck en Sas van Rouveroij

betreffende aanwending van de investeringssubsidies
van het Vlaams Infrastructuurfonds
voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA)
voor woonzorgcentra voor de creatie van extra capaciteit
in andere (semiresidentiële) ouderenvoorzieningen

Hoorzitting

Verslag

namens de Commissie voor Welzijn,
Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid
uitgebracht door mevrouw Sonja Claes

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Katrien Schryvers.

Vaste leden:

de dames Sonja Claes, Cindy Franssen, Vera Jans, Katrien Schryvers;
mevrouw Marijke Dillen, de heren Felix Strackx, Erik Tack;
de heer Peter Gysbrechts, mevrouw Vera Van der Borght;
de dames Mia De Vits, Else De Wachter;
de dames Lies Jans, Helga Stevens;
mevrouw Ulla Werbrouck;
mevrouw Mieke Vogels.

Plaatsvervangers:

de dames Caroline Bastiaens, Griet Coppé, Kathleen Helsen, Tinne Rombouts;
de heer Wim Van Dijk, mevrouw Linda Vissers, de heer Wim Wienen;
de dames Gwenny De Vroe, Lydia Peeters;
mevrouw Güler Turan, de heer Bart Van Malderen;
de dames Danielle Godderis-T'Jonck, Goedele Vermeiren;
de heer Jurgen Verstrepen;
de heer Bart Caron.

Stukken in het dossier:

1831 (2012-2013) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

INHOUD

I.	Uiteenzetting door de heer Peter Degadt en mevrouw Clara Van Den Broeck, respectievelijk gedelegeerd bestuurder en stafmedewerker Ouderenzorg van Zorgnet Vlaanderen	4
1.	Waarom maakt VIPA de dagprijs niet goedkoper?.....	4
2.	Overheidsfinanciering van infrastructuur in de toekomst	5
3.	Besluit	5
II.	Vragen van de leden.....	5
III.	Uiteenzetting door de heer Kurt Stabel, ondervoorzitter van de Federatie Onafhankelijke Seniorenzorg.....	7
1.	Enkele cijfers	7
2.	Opmerkingen bij het onderzoek.....	8
3.	Conclusies uit de studie	8
4.	Mogelijke oorzaken	8
5.	Algemene conclusie	9
6.	Suggesties	9
7.	Valkuilen	9
IV.	Vragen van de leden.....	9
V.	Uiteenzetting door de heer Piet Van Schuylenbergh en mevrouw Annelies De Ridder, respectievelijk directeur afdeling OCMW's en stafmedewerker Woonzorg van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten	11
1.	Een vergelijkende studie en de maatschappelijke context	11
2.	Missie van VIPA	11
3.	Is bouwen met VIPA duurder?.....	11
4.	Hoe beïnvloeden VIPA-subsidies via de bouwkosten de klantbijdrage in de dagprijs?.....	12
5.	Conclusie.....	12
VI.	Uiteenzetting door de heer Luc Asselman, voormalig OCMW-voorzitter Merchtem.....	12
1.	Evolutie van de infrastructuur	13
2.	Overzicht van de kostprijs en financieringsvormen van de verschillende bouwprojecten.....	13
3.	Enkele bedenkingen en besluiten	14
VII.	Vragen van de leden.....	14
	Gebruikte afkortingen	17

Op woensdag 13 maart 2013 hield de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid een hoorzitting over het voorstel van resolutie betreffende aanwending van de investeringssubsidies van het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA) voor woonzorgcentra voor de creatie van extra capaciteit in andere (semiresidentiële) ouderenvoorzieningen. Gehoord werden de heer Peter Degadt en mevrouw Clara Van den Broeck, respectievelijk gedelegeerd bestuurder en stafmedewerker Ouderenzorg van Zorgnet Vlaanderen, de heer Kurt Stabel, ondervoorzitter van de Federatie Onafhankelijke Seniorenzorg, de heer Piet Van Schuylenbergh en mevrouw Annelies De Ridder, respectievelijk directeur afdeling OCMW's en stafmedewerker Woonzorg van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten en de heer Luc Asselman, voormalig OCMW-voorzitter Merchtem.

De hoorzitting over dit voorstel van resolutie houdt nauw verband met de gedachtewisseling over 'Een vergelijkende studie naar bouwkost en dagprijs in door VIPA gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde woonzorgcentra' (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1923/1).

I. UITEENZETTING DOOR DE HEER PETER DEGADT EN MEVROUW CLARA VAN DEN BROECK, RESPECTIEVELIJK GEDELEGEERD BESTUURDER EN STAFMEDEWERKER OUDERENZORG VAN ZORGNET VLAANDEREN

De heer *Peter Degadt* hoorde in 2011 bij zijn rondgang langs de directies van ouderenvoorzieningen een eensluidende klacht over de lange procedures. Er werd gezegd dat tussen de beslissing om een woonzorgcentrum uit te breiden en de plechtige opening tien jaren verstrijken, al heeft dat niet alleen met VIPA te maken maar ook met talrijke andere procedures. Niemand heeft er voordeel bij dat het zo lang duurt. Een Itinerastudie bevestigt dat de werkwijze niet optimaal is terwijl tegelijk een enorme vraag naar uitbreiding mag verwacht worden. De komende tien jaar zijn er jaarlijks 22 nieuwe woonzorgcentra van negentig wooneenheden nodig. In de komende acht jaar komen er 85.000 80-plussers bij, van wie 30 percent een woonzorgcentrum nodig heeft. Deze cijfers bewijzen dat een uitbreidingsbeleid gevoerd moet worden.

De vraag is welke rol de overheid hierin moet opnemen. Iedereen gratis laten wonen en alle onroerende investeringen op haar rekening nemen, is budgettair geen optie. Een andere vraag is hoe commerciële initiatieven, zonder de VIPA-subsidie van 11 euro per dag, erin slagen gemiddeld dezelfde dagprijs aan te houden. De studie van het team van professor Pacolet over de efficiëntie en effectiviteit van VIPA zoekt naar een verklaring.

1. Waarom maakt VIPA de dagprijs niet goedkoper?

De overheid investeert door middel van VIPA-subsidies eigenlijk zo'n 11 euro per dag in de dagprijs. In principe zou de dagprijs in een woonzorgcentrum gebouwd met VIPA-subsidies 11 euro lager moeten zijn. De spreker probeert te verklaren waarom dat niet het geval is.

Een eerste factor is dat niet-commerciële initiatieven meer ondersteunend personeel inzetten, wat geschat 9,18 euro per dag extra kost. Daarbij komen de gemiddeld hogere anciënniteitskosten in de non-profit. De derde factor is dat de supplementen boven de dagprijs niet gelijk verdeeld zijn over de initiatieven. Commerciële initiatieven rekenen algemeen gesteld meer supplementen aan.

Een tweede reeks verklaringen komt voort uit het bouwen zelf. VIPA-initiatieven bouwen gemiddeld groter, vooral de gemeenschappelijke ruimtes (voor sociale interactie, personeel of verzorging zoals bijvoorbeeld kinesitherapie). Ze bouwen ook duurzamer en volgens strengere ecologische criteria. Tot slot in dit verband zorgt ook de wet op de overheidsopdrachten voor geschat 11 percent meer kosten. Een openbare aanbesteding betekent dat geselecteerd wordt op basis van de prijs. Architect en degene die het bestek opmaakt,

leggen het risico bij de aannemer, die zich vervolgens indekt. De aangeboden prijs is daarvoor 11 percent hoger dan nodig. De spreker pleit in dat verband voor een efficiënter toepassing van de wet op de overheidsopdrachten. Niemand heeft er baat bij dat aannemers en architecten er beter van worden in plaats van de bewoners van het woonzorgcentrum. Verder bezorgt de sale-and-lease-backformule in de commerciële sector de exploitant onmiddellijke cash maar tegelijk oplopende huurprijzen en afschrijvingskosten, zoals blijkt uit de studie van professor Pacolet. De vergoeding voor de infrastructuur bedraagt in de commerciële sector 15 euro, terwijl het bij vzw's eerder 10 euro benadert, in beide gevallen afgezien van exploitatie- en onderhoudskosten. Er is ten slotte een categorie van initiatiefnemers die geen onderscheid maken tussen bijvoorbeeld kantoorbouw en de bouw van woningen voor zorgbehoevende 80-plussers. Zij verkopen het initiatief niet op basis van zijn reële waarde maar op basis van de verwachte exploitatiewinst, wat op termijn doorerekend zal worden aan de bewoners.

Afsluitend wijst de heer Peter Degadt op de talrijke nuanceringen. Iedereen moet nagaan of hij niet efficiënter kan werken.

2. Overheidsfinanciering van infrastructuur in de toekomst

Als alternatief stelt Zorgnet Vlaanderen een gelijk speelveld voor iedereen voor, op het vlak van VIPA-subsidies maar ook op dat van plichten. Ofwel moet iedereen ofwel niemand de wet op de overheidsopdrachten volgen. Misschien is het maatschappelijk niet zo verkeerd om elk collectief gebouw ecologische bouwnormen op te leggen. De keuzes welke generatie – alleen de jongere of ook de oudere zelf – men aanspreekt voor de woonkosten, en voor welke categorieën de overheid sociaal corrigeert, zijn politiek. Zorgnet Vlaanderen kiest noch voor noch tegen VIPA. Zorgnet Vlaanderen wil vlot en sociaal gecorrigeerd kunnen investeren. Het onderstreept wel de noodzaak van een snellere vooruitgang en een volgehouden inspanning.

Tot slot is Zorgnet Vlaanderen ook voorstander van een gelijke waarborgregeling voor iedereen, al is optimalisering wenselijk. Hij suggereert een formule die 100 percent waarborgt, maar desnoods niet voor het hele bedrag. De exploitant hoest de rest op door middel van een kortetermijnlening.

3. Besluit

Hij vat de visie van Zorgnet Vlaanderen samen: de overheid betaalt de specifieke wooncomponent die verbonden is met de specifieke eisen en normeringen voor zorgvoorzieningen; de bewoner betaalt de klassieke huisvestingskosten, sociaal gecorrigeerd waar nodig, alsmede de speciale preferenties.

II. VRAGEN VAN DE LEDEN

Mevrouw *Vera Van der Borcht* stelt tot haar tevredenheid vast dat ze het grotendeels eens is met de heer Degadt. Niemand kan evenwel om de vaststelling heen dat woonzorgcentra zowel met als zonder VIPA-subsidies gebouwd worden. In afwachting van een fundamenteel debat bij de uitvoering van de zesde staatshervorming blijft de vraag of de overheid de steeds schaarser wordende middelen moet blijven investeren in de bouw van woonzorgcentra. De overheid zou haar middelen ook anders kunnen investeren. De overheid zou de bewoners van woonzorgcentra rechtstreeks kunnen ondersteunen. In haar voorstel van resolutie pleit ze voor meer ondersteuning van zorgbehoevende ouderen onder de vorm van dagverzorgingscentra, kortverblijf of nachtopvang. Ze vraagt naar de visie van Zorgnet Vlaanderen. Ten slotte informeert ze naar de doorlooptijd van een bouwproject dat niet door VIPA wordt gesubsidieerd.

Mevrouw *Mieke Vogels* vraagt waarom niet-commerciële initiatieven opvallend meer personeel inzetten. Heeft Zorgnet Vlaanderen weet van afspraken tussen aannemers om de prijzen bij openbare aanbestedingen op te drijven? Zorgnet Vlaanderen vindt het ontoelaatbaar dat een voorziening gesubsidieerd door de overheid als primair doel heeft haar aandeelhouders te verrijken. Mag daaruit worden afgeleid dat Zorgnet Vlaanderen uitsluitend vzw's wil subsidiëren? Voorts vraagt de spreker naar de visie van Zorgnet Vlaanderen op de initiatieven die lokale besturen nemen.

Mevrouw *Sonja Claes* wil weten of meer personeel ook tot meer tevredenheid leidt. Zij vraagt verduidelijking over de prijsverschillen tussen regio's. Hoe kan het ongewenste prijseffect van de wet op de overheidsopdrachten weggewerkt worden? Volgens de Europese bepalingen zou elke sector de wet op de overheidsopdrachten moeten toepassen gezien de mate waarin de overheid de exploitatie subsidieert. Op welke termijn ziet Zorgnet Vlaanderen zijn oplossingen? Wat zouden de gevolgen zijn, mochten al in 2013 geen vergunningen meer afgeleverd worden?

De heer *Peter Degadt* vindt dat de overheid, in de overgang van het bestaande naar een nieuw systeem, zijn middelen optimaal moet besteden. In elk geval moeten lopende dossiers afgewerkt worden zodat aan de verwachtingen ten aanzien van de overheid wordt voldaan.

Bij de vernieuwing mag men overigens niet stoppen bij de studie van professor Pacolet, onderstreept hij. Over een nieuwe aanpak moet het beleid zich grondig bezinnen. Zorgnet Vlaanderen is voorstander van zo veel mogelijk openbare initiatieven, private non-profit-initiatieven en thuiszorg. Voorts pleit hij ervoor dat iedereen die door de overheid gesubsidieerd wordt een uniforme en transparante boekhouding voert. Een uniforme en transparante boekhouding zal ertoe leiden dat de zogenaamde cowboys, die in het huidige systeem een rendement van 12 tot 15 percent halen uit hun investering, verdwijnen. De spreker benadrukt dat veel commerciële initiatiefnemers het met hem eens zijn. Men moet echter niet op de staatshervorming wachten maar nu al beginnen met grondig studiewerk, opdat het nieuwe systeem klaar is over enkele jaren.

Zorgnet Vlaanderen stelt vast dat de middelen die door VIPA-subsidiëring worden uitgespaard, worden ingezet voor meer ondersteunend personeel. Inspectierapporten signaleren betere nachtbestaffing en meer veiligheid. In zijn eigen enquête constateerde Zorgnet Vlaanderen een zeer grote tevredenheid, met uitzondering van de werkdruk. De spreker vraagt zich af hoe die dan wel niet moet zijn in initiatieven met een kleinere staf. Het verschil ligt in elk geval niet aan de zorgprofielen. De zorgprofielen worden correct vergoed door het RIZIV. Het is een bewuste keuze voor kwaliteit.

Een factor die de prijsverschillen tussen regio's verklaart, is de grondprijs. Op de vraag van mevrouw Vogels over prijsafspraken antwoordt de spreker dat hij denkt dat er soms prijsverhogende afspraken worden gemaakt door de wet op de overheidsopdrachten. Hij beschouwt dat als een algemeen probleem bij overheidsprojecten. De aannemers vormen een clubje. Dezelfde namen van architecten keren vaak terug en de spreker waardeert dat de Vlaamse Bouwmeester daar iets probeert aan te doen. Hij wijst op een mogelijke manier om aan de overheidsopdracht te ontsnappen door een bouwpromotor een gebouw te laten realiseren, waarna hij een contract afsluit met een exploitant. In elk geval moet de overheid toezien op dergelijke contracten, om te vermijden dat de exploitant de bewoner laat opdraaien voor het winstbejag van de promotor. Zelf pleit hij eerder voor het behoud van de wet maar dan verstandig toegepast. Hij noemt wedstrijden als alternatief voor de openbare aanbesteding met enkel de prijs als richtsnoer. Prijsvergelijking kan op verschillende manieren.

Het lijkt mevrouw *Mieke Vogels* belangrijk om ook een aantal regels te schrappen en verantwoordelijkheid te geven aan de sociale ondernemer. Zij wijst erop dat de toename van criteria om kwaliteit te meten bijvoorbeeld soms onwenselijke gevolgen hebben. Zo vermijdt men de registratie van valpartijen door bewoners sneller te fixeren. Kwaliteit veronderstelt ruimte voor creativiteit aangepast aan het bewonersprofiel. Zij geeft de voorkeur aan outcomemetingen en resultaatmetingen bij bewoners, personeel en familie.

Mevrouw *Vera Van der Borgh* sluit zich daarbij aan. Zij vraagt aanvullend of ook het vele overleg een impact heeft op het aantal personeelsleden. Betreft het verschil uitsluitend verzorgend personeel of besteden commerciële initiatieven ook vaker taken als koken of klussen uit?

Zij onderstreept dat ze geen enkele initiatiefnemer in problemen wil brengen, maar de overheid zal eens moeten stoppen met subsidiëren. Als ze blijft subsidies toekennen zolang er niets nieuws is, zal ze nog vele jaren middelen moeten inzetten.

De heer *Peter Degadt* bevestigt dat de directies de registraties als een bijkomende last ervaren. Zorgnet Vlaanderen is met een eigen kwaliteitsmodel gestart, het PREZO Woonzorg kwaliteitssysteem, waarin ook aandacht wordt gegeven aan wat men doet met de registraties. Het is belangrijk dat de voorzieningen feedback krijgen. Ook hij vindt creativiteit belangrijk en resultaat- beter dan procesmeting. In woonzorgcentra is dat weliswaar lastiger maar de meting van tevredenheid is toch opgenomen in het genoemde model. Hij doet in dit verband zijn beklag over de demotiverende uitvergroting van incidenten in de media.

De vergelijking van de personeelsinzet betreft het ondersteunende personeel en niet het zorgpersoneel. Hij weet niet of de commerciële sector meer uitbesteedt dan de niet-commerciële. Dat punt moet opgehelderd worden.

Mevrouw *Clara Van Den Broeck* vult aan dat Zorgnet Vlaanderen er niet voor pleit om VIPA-middelen enkel te investeren in kortverblijf en dagverzorging. Zij vormen immers een geheel met het woonzorgcentrum. De lopende dossiers moeten goedgekeurd kunnen raken. VIPA vertraagt zeker niet als enige de bouwtermijn. Ook stedenbouw en ruimtelijke ordening zijn belangrijke factoren, waar commerciële voorzieningen evengoed mee te kampen krijgen. Een andere factor is de onzekere rvt-reconversie.

III. UITEENZETTING DOOR DE HEER KURT STABEL, ONDERVOORZITTER VAN DE FEDERATIE ONAFHANKELIJKE SENIORENZORG

De heer *Kurt Stabel* beheert samen met zijn vrouw een woonzorgcentrum voor tachtig bewoners in Brasschaat. De investeringen in de gebouwen gebeurden zonder VIPA-steun. Hij is ook ondervoorzitter van de Federatie Onafhankelijke Seniorenzorg. Hij benadrukt dat hij vanuit de praktijk praat.

1. Enkele cijfers

Iedereen is er voorstander van om mensen langer thuis te houden, maar hij gelooft niet dat dit haalbaar is voor een groot aandeel van de groep tussen 90 en 99 jaar, die tegen 2050 toeneemt tot 158.000. Hun kinderen zijn zelf bejaard en staan in voor de opvang van hun eigen kleinkinderen. Volgens de spreker is er geen keuze en is de enige vraag daarom hoe men de zorg op de beste wijze kan aanbieden. Hij voorspelt een gebrek aan middelen maar vooral aan medewerkers en wijst erop dat zorg niet alleen een kwestie van opleiding is maar ook aanleg. Men kan niet iedereen omscholen. Efficiëntie is aangewezen, concludeert hij.

2. Opmerkingen bij het onderzoek

Wat het onderzoek betreft, merkt hij op dat het staal beperkt is, al heeft hij respect voor het team van onderzoekers. Hij durft de conclusies te betwijfelen en vindt bijkomend onderzoek noodzakelijk. De spreker betreurt aanvankelijk de keuze voor professor Pacolet, die tot vijf jaar geleden het gebrek aan verpleegkundigen ontkende.

Hij citeert enkele spijtige passages, die hij niet objectief noemt: “De commerciële sector haalt alles uit de kast om de prijs te drukken.”, en: “Meer oppervlakte in circulatieruimte genereert meer kwaliteit.”. De onderzoekers bevestigen ook kritiekloos de wet op de toegankelijkheid, hoewel de ouderenzorg afwezig was bij de totstandkoming. Verder is er een discrepantie tussen de cijfers in het onderzoek en het antwoord op de vraag om uitleg van mevrouw Van der Borgh over een vergelijking tussen een tiental gebouwen gesubsidieerd met VIPA-subsidies en de prijs die circuleert binnen de beroepsvereniging FOS (*Hand. VI.Parl. 2010-11, nr. C131*). In de studie is sprake van een huurprijs of afschrijving van 8 tot 9 euro. De tien laatste VIPA-projecten van 2010 krijgen een subsidie tussen 11 en 18 euro per dag. Daarnaast rekenen dezelfde projecten een dagprijs aan tussen 13 en 15 euro. Dat betekent dat beide bedragen samen goed zijn voor een bijdrage van 20 tot 25 euro aan de woonkosten. Omdat het verschil met de cijfers uit de studie te groot is, roept hij op een en ander nader te onderzoeken. Als de cijfers niet verkeerd zijn, wordt geld bestemd voor gebouwen gebruikt om medewerkers in dienst te nemen. Op zich is daar niets verkeerd mee, mits voor de nodige transparantie wordt gezorgd.

3. Conclusies uit de studie

De studie concludeert dat de grootte van de kamers gelijk is met of zonder VIPA-subsidies, maar dat die laatste groep meer investeert in circulatie en gemeenschappelijke ruimtes. Anderzijds is ook de prijs per vierkante meter hoger bij VIPA, met als resultaat een kostprijsverschil per bewoner van 68 percent. De dagprijzen blijken ongeveer gelijk en er is geen enkel direct bewijs voor hoger comfort bij de bewoners van VIPA-initiatieven. Niet alle theoretische comfortmodellen leiden tot meer tevredenheid. Als voorbeeld geeft hij het verbod om ramen te openen bij een gesloten ventilatie- en isolatiesysteem. De vraag is of al die bijkomende kosten wel gerechtvaardigd zijn.

4. Mogelijke oorzaken

Een verklaringsgrond voor de duurdere VIPA-projecten, is dat men spaarzamer omgaat met zijn eigen geld. De spreker noemt dat gezond verstand: iedereen gaat spaarzamer om met eigen middelen. Een andere is de economische wetmatigheid dat subsidies nooit volledig hun doel bereiken. Er is ook een gebrek aan knowhow bij de initiatiefnemers. Wie maar eenmaal om de dertig jaar bouwt heeft onvoldoende kennis en is daardoor volledig afhankelijk van studiebureaus, wier prijs een percentage is van die van het project. Als VIPA behouden wordt, pleit de spreker in elk geval voor een door de Vlaamse Regering vastgestelde forfaitaire beloning. Wie goedkoper bouwt dan gepland, zou daarvoor beloond kunnen worden. Hij bevestigt het bestaan van illegale afspraken, maar gaat er niet verder op in.

Kunstwerken zijn nuttig en mooi maar moeten uit een ander budget betaald worden. Hij merkt op dat de kunstenaar die het werk mag leveren, vaak bevriend is met deze of gene. VIPA-projecten kiezen ook te snel voor nieuwe en op dat moment nog bijzonder dure technieken, terwijl pionierschap eigenlijk van het innovatiebudget zou moeten komen. Hij herhaalt dat te veel wordt uitgegaan van theoretische modellen. Aan de valse plafonds ziet men ook meteen het verschil tussen VIPA-projecten en andere. Gangen met kamers aan één kant zijn niet efficiënt. Te veel lokalen kennen een beperkt gebruik: een feestzaal of kapel moet een rusthuis zelf financieren, meent de spreker. Ook de overdimensionering van bepaalde lokalen zorgt voor een hogere kostprijs doordat ontwerpers uitgaan van ver-

keerde cijfers of behoeften die zich slechts twee keer per jaar voordoen. Verder zijn welfsels 30 percent goedkoper dan volledige betonplaten. Openbare aanbestedingen zorgen voor de goedkoopste onder de duurste. Zeer grote overspanningen zonder fysieke steun kosten dubbel zo veel. Vaak worden lokalen voor andere doeleinden gebruikt. Sommige ontwerpen, zoals die van het OCMW van Hoogstraten, zijn eerder architecturaal dan praktisch geïnspireerd.

5. Algemene conclusie

De heer Kurt Stabel stelt voor het huidige systeem om te vormen tot een vraaggestuurd systeem dat socialer is. Niet minder dan 80 percent van de 65-plussers heeft een eigen woning of een vermogen hoger dan 100.000 euro. De huidige VIPA-subsidies worden ook aan hen gegeven.

6. Suggesties

De spreker suggereert in de plaats met VIPA-middelen een soort sociaal gecorrigeerde woonsubsidie te koppelen aan de Zorgkas, en die te verruimen naar assistentiewoningen en andere woonvormen. Een deel kan gaan naar woonassistenten, maar men moet wel een heel stuk blijven investeren in de woonzorgcentra van de toekomst, waaraan de rest gekoppeld wordt, zoals ook de vorige sprekers verdedigden. Een andere mogelijkheid is dat de overheid de directeur van het woonzorgcentrum betaalt op voorwaarde dat de dagprijs (met 2 euro per dag) daalt.

Er moet gestreefd worden naar de meest performante zorg op het laagst mogelijke niveau, waarbij de oudere zolang mogelijk thuis blijft, dat wil zeggen tot het kantelmoment waarop een woonzorgcentrum goedkoper wordt en niet langer zolang hij wil want dat wordt onbetaalbaar. Men zou mensen die willen bijbetalen voor een duurder zorgvorm, dat kunnen toestaan, maar dan krijgt men misschien zorg met twee snelheden. Dat is een politieke keuze.

Het voornemen om het duurder model van de openbare aanbesteding meer in de plaats van minder toe te passen, met Europa als excuus, vindt hij politiek zeer bedenkelijk. Men zou beter Europa daarover aanspreken.

De taak van de overheid is niet bouwen of gebouwen subsidiëren, maar kwaliteitseisen stellen en controleren, niet uitvoeren maar het kader opstellen en laten respecteren.

Een gelijk speelveld is nodig op alle niveaus. Verspreide projectfinanciering bemoeilijkt dat. De markt van studiebureaus maakt daar misbruik van.

7. Valkuilen

Tot slot pleit de heer Kurt Stabel er nogmaals voor te investeren in woonzorgcentra, thuiszorg en alternatieven maar daarbij moet de performantietoets doorslaggevend zijn en niet langer de wensen van de gebruiker alleen. Ook het gebrek aan medewerkers en middelen is een mogelijke valkuil.

IV. VRAGEN VAN DE LEDEN

Mevrouw *Sonja Claes* vraagt of ook de heer Stabel een gelijke boekhouding noodzakelijk vindt om systemen vergelijkbaar te maken. Het pleidooi voor de verruiming naar andere woonvormen verwondert haar, gezien de overheid moet kiezen voor de zwaarst zorgbehoevenden en voor hen zijn assistentiewoningen geen optie. Aangezien de wetgeving over de overheidsopdrachten Europees is, komt het er volgens haar eerder op aan die zo goedkoop mogelijk te maken voor iedereen die haar moet toepassen.

Mevrouw *Mieke Vogels* vindt het hoopvol dat zowel Zorgnet Vlaanderen als FOS bereid zijn samen na te denken over een andere en betere aanpak. Zij betoogt dat de bijkomende plaatsen voor het groeiende aantal 90-plussers polyvalent moeten zijn, want na 2050 zal hun aantal dalen. Wat gaat men op dat moment doen met de woonzorgcampussen waar men vandaag naar lijkt te streven?

Het lid pleit er tevens voor om af te stappen van het principe dat men zo lang mogelijk in eigen huis blijft wonen, als dat huis zich in een verkaveling ver van een centrum bevindt. De lintbebouwing maakt thuiszorg zeer duur. Het beleid moet in de plaats daarvan jonge senioren belonen die meer geconcentreerd gaan wonen.

Woonassistenten moeten in elke buurt aanwezig zijn, niet alleen in woonzorgcentra met assistentiewoningen, want die zijn te duur voor een te grote groep. Dagelijkslevenondersteuning in een lokaal dienstencentrum biedt een alternatief, zoals voor personen met een handicap. Er is een breed scala van woonvormen nodig, dat zelfzorg ondersteunt.

Mevrouw *Marijke Dillen* waardeert de suggesties van de heer Stabel. Zij roept wel de vraag op of men met forfaitaire financiering nog voldoende bekwame architecten zal vinden. Het lid wil ook meer weten over de illegale afspraken. Wat is de omvang van dit probleem? Zij is het ermee eens dat nieuwe, aantrekkelijke technieken te snel worden ingezet, wanneer ze nog te duur zijn. In zijn algemene conclusie pleit de heer Stabel voor een vraaggestuurd systeem dat socialer en performanter werkt. Te veel VIPA-middelen gaan naar projecten bewoond door mensen die het niet nodig hebben. Mevrouw Marijke Dillen kan de spreker daarin volgen maar wijst erop dat initiatiefnemers niet altijd weten wie er in hun woonzorgcentrum zal terechtkomen, en vraagt zich af op welke manier men ervoor kan zorgen dat de VIPA-middelen ingezet worden voor wie ze nodig heeft.

De heer *Peter Gysbrechts* peilt naar de manier waarop commerciële voorzieningen omgaan met duurzaamheid. Beschikt de heer Stabel over cijfers? Doen ze investeringen met een betere kosten-batenverhouding? Zijn ze even duurzaam en geven ze minder uit?

Mevrouw *Mia De Vits* betreurt dat VIPA niet gehoord wordt. Zij vindt dat de bijdrage van mevrouw Vogels de agenda overstijgt en thuishoort in het toekomstige debat over de bevoegdheidsoverdracht. Ook haar lijkt een eenvormige en transparante boekhouding zeer belangrijk. Zij peilt in dat verband naar de fiscale optimalisatie door de commerciële sector. Ook daarin gaat het om gemeenschapsmiddelen, argumenteert zij. Volgens haar kan het overgrote deel van het kostprijsverschil verklaard worden door de personeelsnormen. Kwaliteit is enorm belangrijk. Duurzame investeringen beoordelen, moet men over langere termijn doen. Bij de beoordeling van overheidsopdrachten moet men ook het gebrek aan expertise van kleine spelers in aanmerking nemen. Tot slot wil ze transparantie over wat er in de prijs van commerciële spelers is inbegrepen.

Mevrouw *Helga Stevens* suggereert dat woonzorgcentra net als scholen samenwerken met buurt of gemeente om weinig gebruikte, grotere lokalen beter in te zetten. Wat denkt de spreker? Wat de wens betreft om zolang mogelijk in de eigen omgeving te blijven wonen, roept ze de vraag op hoe men die moet omschrijven: hetzelfde huis, dezelfde straat of de eigen buurt? Volgens haar moet verhuizing naar een meer aangepaste woning in de eigen buurt aangemoedigd worden. Registratierechten maken kopen en verkopen duur. Het lid pleit voor meer flexibiliteit, al beseft ze dat het een federale aangelegenheid betreft. Er speelt ook wel opvoeding mee.

De heer *Kurt Stabel* herhaalt dat een gelijke boekhouding nodig is, al kan hij niet bevestigen dat dit het standpunt van de hele sector is. Hij wijst erop dat professor Pacolet de cijfers van de OCMW's het laatste kreeg. Hij twijfelt of het streven naar fiscale optimalisatie het door mevrouw De Vits gewenste effect zal hebben. Commerciële initiatiefnemers

betalen belasting op hun winst zoals elke onderneming, ook als ze die willen herinvesteren. Vzw's en OCMW's betalen geen belasting op hun overschotten. Fiscale voordelen voor commerciële rusthuizen zijn hem onbekend.

De tijd na 2050 in het achterhoofd houden, is goed, maar niet ten koste van alles. Nu dubbel zoveel uitgeven om toekomstige omvorming te vergemakkelijken, is niet noodzakelijk goedkoper. De komende twintig jaar zal het beleid zich vooral op woonzorgcentra moeten richten, naast andere formules, maar zij moeten in elk geval de performantietoets doorstaan. Het huidige beleid start te snel projecten op. Het heeft geen zin om proefprojecten op te zetten waarvoor men later noch de middelen noch de mensen heeft om ze te veralgemenen.

Het probleem van de aanbesteding is vrij eenvoudig op te lossen door gebouw en exploitatie te scheiden in aparte vennootschappen. Dat is heel transparant. De spreker is ervan overtuigd dat men nog perfect kwaliteitsvolle architecten kan vinden voor forfaitaire erelonen. Hij schat dat illegale afspraken de prijs 10 percent opdrijven. Zelf maakte hij mee dat liftbouwers dubbel zoveel vroegen omdat ze dachten dat het om een VIPA-project ging. Als alternatief na een overgangsperiode stelt hij voor het VIPA-geld via de Zorgkas aan de bewoners te geven, die het ook voor thuiszorg kunnen inzetten. Het bedrag dat ouderen ontvangen kan sociaal worden bijgestuurd. Wie naar een VIPA-voorziening verhuist, krijgt dan bijvoorbeeld een lager bedrag.

Hij is voorstander van transparante samenwerking met buurt of gemeente. Zelfstandig wonen in eigen buurt ziet hij zitten indien performant. Het beleid mag niet ten koste van alles een duur buurtcentrum bouwen met eigen medewerkers terwijl een woonzorgcentrum in een naburige gemeente het 's nachts moet stellen met één medewerker per zestig bewoners.

V. UITEENZETTING DOOR DE HEER PIET VAN SCHUYLENBERGH EN MEVROUW ANNELIES DE RIDDER, RESPECTIEVELIJK DIRECTEUR AFDELING OCMW'S EN STAFMEDEWERKER WOONZORG VAN DE VERENIGING VAN VLAAMSE STEDEN EN GEMEENTEN

1. Een vergelijkende studie en de maatschappelijke context

De heer *Piet Van Schuylenbergh* noemt nogmaals de centrale onderzoeksvragen van de studie van professor Pacolet en wijst eveneens op het beperkte staal, wat vergelijking lastig maakt. Ook hij presenteert cijfers over de toenemende vergrijzing. Afhankelijk van de uitbouw van de thuiszorg zullen de komende jaren in de residentiële zorg 1600 tot 3500 extra bedden per jaar nodig zijn. De vergrijzing binnen de vergrijzing neemt toe.

2. Missie van VIPA

De spreker herinnert aan de opdracht van VIPA: "Initiatieven ontwikkelen en in financiering voorzien voor een kwaliteitsvolle, toegankelijke en betaalbare infrastructuur voor de zorg- en dienstverlening in het kader van de persoonsgebonden aangelegenheden.". De kerntaken die daaruit voortvloeien zijn niet alleen de financiering van de infrastructuur, maar ook de coördinatie, sturing en regie van publiek-publieke en publiek-private samenwerking op dat terrein, en het bevorderen van kennis en expertise op conceptueel, financieel en bouwtechnisch vlak. De spreker is van oordeel dat te sterk wordt gefocust op de eerste taak, en onvoldoende op de twee volgende.

3. Is bouwen met VIPA duurder?

Uit het onderzoek blijkt dat bouwen met VIPA duurder is vanwege de openbare aanbesteding, tussentijdse aanpassingen aan het lastenboek, maatschappelijk belang en niet winst

maken als doel van de voorziening, verschillen in oppervlakte per bewoner, duurzaamheidscriteria, extra kosten door veranderende normen, en de keuze voor kwaliteitsmateriaal.

4. Hoe beïnvloeden VIPA-subsidies via de bouwkosten de klantbijdrage in de dagprijs?

De spreker stipt aan dat de dagprijzen die de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie bezorgde maximumprijzen zijn, evenwel zonder de supplementen. Ze bedragen in vzw's, vzw's die met VIPA bouwen, commerciële rusthuizen, OCMW's en OCMW's die met VIPA bouwen respectievelijk 45,5 euro, 46,9 euro, 44,5 euro, 41,8 euro en 40,2 euro. Per bewoner leidt dat tot de volgende gemiddelde kostprijs: 133.731 euro in woonzorgcentra met VIPA-subsidies, 53.492 euro na aftrek van die subsidies en 79.737 euro zonder. De weerslag van de bouwkosten op de dagprijs bedraagt respectievelijk 18,32 euro, 7,33 euro en 10,92 euro.

Deze cijfers gaan er echter vanuit dat VIPA 60 percent subsidieert van de investering, terwijl het praktijkgemiddelde 52 percent is, waardoor de weerslag van de bouwkosten op de dagprijs in een VIPA-woonzorgcentrum na aftrek van de VIPA-subsidie 9,51 euro bedraagt, wat 1,4 euro meer is dan in een woonzorgcentrum dat niet door VIPA werd gesubsidieerd. Toch is de dagprijs in een OCMW-rusthuis met VIPA-subsidies 4,3 euro goedkoper dan in een commercieel centrum, een verschil dat nog groter wordt als men supplementen meerekent. VIPA-subsidiëring heeft wel degelijk effect op de dagprijs, concludeert de spreker.

Verder leert het rapport van Zorginspectie 'Vlaamse woonzorgcentra: een stand van zaken na 3 jaar inspectiewerk' (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1858/1) dat OCMW's 1,88 vte verpleegkundigen inzetten boven de norm en commerciële instellingen slechts 0,54 vte. Voor verzorgenden bedragen deze cijfers respectievelijk 9,80 vte en 6,56 vte. Daarnaast is ook de anciënniteit hoger.

5. Conclusie

OCMW's en vzw's die voor meer dan 50 percent gesubsidieerd worden, vallen onder de regeling voor openbare aanbesteding. De vraag is verder of in de vergeleken dagprijzen alles inbegrepen is. VVSG denkt dat de overheid moet blijven investeren in de residentiële sector, met of zonder VIPA. Een eventuele hervorming kan vertrekken van de ideale maten van een kwaliteitsvol, toegankelijk en betaalbaar woonzorgcentrum, meer bepaald kamergrootte, totaaloppervlakte en duurzaamheidscriteria. Men moet ook blijven inzetten op het bevorderen van kennis en expertise op conceptueel, financieel en bouwtechnisch vlak, en zowel het verzamelen als het ontsluiten daarvan voor alle sectoren zou een taak van VIPA kunnen zijn. Indien een versnelling van de procedure mogelijk is, moet men dat vooral niet laten.

De infrastructuursubsidie ligt in de praktijk lager dan de vooropgestelde 60 percent.

De spreker heeft niets tegen een opsplitsing tussen bouw en beheer en staat evenmin negatief tegenover een beroep op de private markt voor dat eerste, op voorwaarde dat zij het goedkoper en beter kan. De corebusiness van een OCMW is immers niet bouwen maar wel zorg verstrekken.

VI. UITEENZETTING DOOR DE HEER LUC ASSELMAN, VOORMALIG OCMW-VOORZITTER MERCHTEM

De heer *Luc Asselman* was twaalf jaar OCMW-voorzitter in een gemeente van 16.000 inwoners op vijftien kilometer van Brussel. Merchtem beschikt over een 800 jaar oude zorgcampus van ongeveer 5,5 hectare die aansluit bij de dorpskern. Het gehele blok kreeg

gemeenschapsvoorzieningen als stedenbouwkundige bestemming, waarvan 2,5 hectare bebouwbaar en de rest parkgebied en visvijvers. De campus bevat de OCMW-administratie, een woonzorgcentrum met 93 wooneenheden en twee serviceflatgebouwen met elk 24 wooneenheden. De vzw Zonneliëd heeft er een verblijf met vijftien wooneenheden en tien dagopvangplaatsen voor volwassen mentaal gehandicapten. Verder zijn in deelgemeente Peizegem dertien en in Brussegem zeventien serviceflats gepland. Ook deze sites sluiten nauw aan bij de dorpskern zodat mensen in de vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen. Hij wijst er verder op dat het OCMW ook hoofdhuurder is van een sociaal verhuurkantoor, waarin bewoners van het woonzorgcentrum hun huis kunnen onderbrengen met het oog op een bijkomend inkomen. Het OCMW beschikt over twee lokale opvanginitiatieven voor vluchtelingen.

1. Evolutie van de infrastructuur

In 1962 werd een voor die tijd modern rusthuis gebouwd met tachtig bedden in aparte kamers, wat toen niet algemeen was. Ondanks renovatie- en brandveiligheidswerken in 1984-1985 was het tegen 1995 verouderd. In 1996 werd een zorgstrategisch plan opgemaakt met een dagcentrum, een woonzorgcentrum met negentig wooneenheden en zestig serviceflats. De bewaking door de administratie was zeer strikt en legde begeleiding door deskundigen op. De eerste 24 serviceflats werden opgeleverd in 1998. Het dossier voor het woonzorgcentrum werd opnieuw opgemaakt maar de wachtlijst bij VIPA was toen enorm lang en bovendien werd de norm verhoogd tot 65 vierkante meter per persoon. In 2002 werden volledig nieuwe plannen gemaakt, maar het bleef wachten op de subsidietoezegging. In de plaats werd in 2004 het tweede serviceflatgebouw gerealiseerd. De uiteindelijke bouw van het woonzorgcentrum begon pas in 2006 en verliep in fasen samen met de afbraak van het oude gebouw. Het kwam in 2009 in dienst. Er is altijd voor gezorgd dat uitbreiding mogelijk is en in 2013 komen er ook effectief zeventien wooneenheden bij. Er komt ook een dagcentrum met tien wooneenheden. Nog 24 serviceflats zijn in voorbereiding.

2. Overzicht van de kostprijs en financieringsvormen van de verschillende bouwprojecten

In 1998 werd door middel van een onroerende leasing 1,6 miljoen euro geïnvesteerd in de serviceflats Ter Lijsterbes. In 2004 werd door middel van een lening 2,6 miljoen euro geïnvesteerd in de serviceflats Ter Linde. In 2009 werd door middel van een lening 13,2 miljoen euro geïnvesteerd in het woonzorgcentrum Ter Stelten. In 2011 werd door middel van een lening na pps 2,2 miljoen euro geïnvesteerd in de serviceflats Ter Boswilg. In 2013 wordt 2,7 miljoen euro geïnvesteerd in de uitbreiding van het woonzorgcentrum Ter Stelten en het dagverzorgingscentrum Ter Stelten. Sedert 1998 heeft het OCMW van Merchtem in totaal 22,5 miljoen euro geïnvesteerd.

Alleen voor het woonzorgcentrum zelf werd een VIPA-subsidie aangevraagd en verkregen, die echter niet 60 maar slechts 38,44 percent van de totale investering financierde door de stijging van de bouwpreisen tijdens het lange traject. Voor de projecten in 2013 werden rentetoelagen toegekend, die neerkomen op 5,22 euro per dag per bewoner in het nieuwe systeem. Terwijl de totale prijs in 1998 per vierkante meter 897 euro bedroeg, was dat in 2004 en 2011 respectievelijk 1358 en 1647 euro. Tussen 1998 en 2004 is de kwaliteit verbeterd en de ruimtenorm verhoogd, geeft hij als verklaring.

Hij onderstreept dat de financiering, afgezien van een beperkte verkoop van gronden, gebeurt door leningen met eigen middelen. De tijd speelt in het voordeel. De lening voor de serviceflats gebouwd in 1998 loopt bijvoorbeeld af in 2017. In 2013 betaalt het OCMW van Merchtem 444.000 euro aflossing en interest voor de serviceflats gebouwd in 1998, 2004 en 2011. De huuropbrengsten bedragen 472.000 euro per jaar. Het saldo is positief en bedraagt 27.000 euro. Aangezien de tijd in het voordeel speelt, creëert het OCMW van Merchtem marge om nieuwe projecten te financieren. De serviceflats Ter Lijsterbes genereren een positieve kasstroom van 68,5 duizend euro. De serviceflats Ter Linde levert

een positieve kasstroom op van net geen 3000 euro. De recentste serviceflats genereren een negatief saldo van 43.000 euro. Het gecumuleerde resultaat bedraagt 27.000 euro. De recentste serviceflats zouden break-even moeten werken in 2030.

In 2001 werden de kosten voor de bouw van het woonzorgcentrum geraamd op 7,1 miljoen euro. De uiteindelijke kosten voor de 93 wooneenheden bedroegen 13,2 miljoen euro of 142.000 euro per wooneenheid. De prijs per wooneenheid voor de geplande uitbreiding met zeventien bedden bedraagt 101.000 euro omdat heel wat zaken zoals bijvoorbeeld de gemeenschappelijke ruimten reeds voorhanden zijn. De gemiddelde kostprijs per wooneenheid voor het geheel daalt tot 134.000 euro. Na correctie (de campus bevat immers 385 vierkante meter OCMW-ruimte) daalt dat bedrag tot 129.000 euro. In dit bedrag is alles inbegrepen.

Zonder VIPA had het OCMW 21,61 percent van de opbrengsten moeten besteden aan aflossingen, terwijl dat thans 13,45 percent is, een verschil van 8,47 euro per persoon per dag. Het laatste percentage zakt door een inflatie van 2 percent tot 9,23 percent over een periode van 20 jaar.

3. Enkele bedenkingen en besluiten

De projecten duren veel te lang, zowel administratief als door de aanbesteding van de architect, de samenstelling van de jury, het noodzakelijke betrekken van het personeel, stedenbouwkundige procedures en obstakels, en de Europese aanbestedingstrajecten met aannemers klasse 8 voor grote projecten, waarbij OCMW's onvoldoende partij vormen voor de professioneel georganiseerde grote aannemers.

Lastenboeken zijn veel te uitgebreid en te gedetailleerd, tot vele honderden pagina's. Dat kan veel eenvoudiger, zoals in de privésector. Technieken worden ook steeds ingewikkelder.

Besturen moeten regelmatig investeren, lenen op lange termijn en met vaste rentevoet. Ze moeten ook beseffen dat ze snel moeten werken. Hoe langer een project duurt hoe meer het kost. De spreker beveelt aan om elk jaar de prijzen te indexeren en de reële kostprijzen door te rekenen. De sociale dienst draagt zorg voor de sociaal zwakkeren. Herverdelen door middel van de infrastructuur is niet aangewezen. Gebouwen moeten ook goed onderhouden worden, anders dreigt kapitaalsvernietiging.

De investeringen moeten gebeuren in aangename en (rolstoel)toegankelijke omgevingen, ruime liften, trappen en gangen, zonneweringen, gezellige leefgroepen, ontmoetingsruimtes, ruimte voor vrijwilligerswerking, maximale isolatie en groene energie, ergonomische infrastructuur (overzichtelijk, gemakkelijk werken, hoog-laagbaden en -bedden).

Tot slot overloopt hij de keuzen die de lokale besturen moeten maken: de inplanting, de wijze van gunnen, en ten slotte de woon- en zorgvormen.

VII. VRAGEN VAN DE LEDEN

Mevrouw *Vera Van der Borgh*t blijft erbij dat de OCMW's zich moeten concentreren op wat ontbreekt in de plaats van alles zelf te doen. De meeste OCMW-woonzorgcentra werken met verlies. In een correcte vergelijking moet verrekend worden dat het tekort wordt bijgepast uit de algemene middelen. Zij vraagt de heer Van Schuylenbergh verduidelijking over de berekening van de gemiddelde kostprijzen per bewoner en de weerslag ervan op de dagprijs. Wat het personeel betreft, erkent ze dat statutair personeel een nadeel is voor de OCMW's. Daarmee moet rekening worden gehouden. In het debat over de toekomst van de ouderenzorg moet de vraag worden gesteld of een OCMW in een woonzorgcentrum moet investeren wanneer andere partners het nodige doen.

Daarnaast vraagt ze bevestiging voor de bewering dat VIPA eerder afbraak en nieuwbouw promoot dan renovatie, wat niet altijd de meest efficiënte aanpak blijkt. Willen de sprekers dat het bestaande systeem wordt behouden of zijn ze gewonnen voor een omvorming naar rechtstreekse ondersteuning van de oudere?

Mevrouw *Sonja Claes* is er niet van overtuigd dat VIPA nieuwbouw oplegt. Het blijft haar fascineren dat VIPA-gesubsidieerde initiatieven zo moeilijk onder het subsidieplafond blijven.

De heer *Piet Van Schuylenbergh* treedt bij dat een OCMW niet alles hoeft te doen, het moet met de lokale partners bekijken wat de zorgnoden zijn van de bevolking en wie daar kan op inspelen.

In zijn uiteenzetting heeft de spreker gefocust op de cijfers uit de studie van professor Pacolet. Het is correct dat de lokale gemeenschap in heel wat gevallen geld bijlegt bij wat RIZIV, VIPA en dagprijzen aan middelen genereren voor de exploitatie, maar de studie gaat over de infrastructuur. Een OCMW heeft ongeveer 10 percent meer personeelskosten, niet zozeer door de barema's als wel door de beschikbaarheid van het personeel. De verlofstelsels in de openbare sector zorgen ervoor dat men voor hetzelfde niveau van dienstverlening 10 percent meer personeel nodig heeft, terwijl tot 75 percent van de exploitatiekosten personeelskosten zijn. Daarom bepleit VVSG ook dat de rechtspositieregeling van het personeel van de openbare sector in sectoren waarin ook private partners opereren, afgestemd wordt op wat gangbaar is in de sector, zodat de personeelskosten voor hetzelfde niveau van dienstverlening identiek zijn, ongeacht het publieke of private karakter van de inrichter. Daar komt bij dat het OCMW open moet staan voor iedereen en geen voorkeerbeleid mag voeren.

VVSG staat open voor alle suggesties maar blijft de financiering van de bouw van zorgvoorzieningen ook als een opdracht van de overheid zien. De VIPA-subsidie vermindert wel degelijk de impact van de infrastructuur op de kostprijs. De extra kosten als gevolg van de normen en kwaliteitsvereisten die VIPA oplegt, worden gecompenseerd. Bouwen volgens de VIPA-norm zonder subsidie doet de dagprijs met meer dan 9 euro stijgen.

Mevrouw *Annelies De Ridder* legt mevrouw Claes uit dat het verschil tussen 60 percent en 52 percent voortvloeit uit het feit dat in de gebruikerstoelage rekening wordt gehouden met de OLO op 10 jaar, terwijl men bij banken tot 300 basispunten meer afbetaalt. Dat speelt vandaag in het nadeel van wie door VIPA wordt gesubsidieerd, maar is niet altijd zo geweest.

De heer *Luc Asselman* antwoordt dat renovatie structureel mogelijk moet zijn maar niet wordt overwogen van zodra zij 90 percent van nieuwbouw kost. Vandaag zit men door de nieuwe normen al snel aan 60 tot 70 percent. Een ander criterium is dat het gebouw überhaupt renoveerbaar moet zijn.

Wat het aandeel van de subsidie betreft, zakt men door de tijdsduur en de bijhorende prijsstijgingen onder het plafond van 60 percent.

Mevrouw *Vera Van der Borgh* vraagt of de VVSG OCMW's met bouwplannen niet beter zou sturen om ook alternatieven te overwegen. Waarom bouwen meer en meer OCMW's zonder VIPA? Als de overheid een rol moet blijven spelen in de infrastructuur, moet zij dat dan doen voor alle spelers? Is de heer Van Schuylenbergh het ermee eens dat de gelijkschakeling van het personeel de inlevering van bepaalde voordelen door het OCMW-personeel met zich mee kan brengen, bijvoorbeeld op het vlak van vakantiedagen?

De heer *Piet Van Schuylenbergh* antwoordt dat de VVSG niet in de plaats van een lokaal bestuur kan afwegen wat moet en wat niet. Zij zorgt wel voor vorming en opleiding door bijvoorbeeld afwegingskaders ter beschikking te stellen. Bouwen zonder VIPA doet men om snel vooruit te gaan. Geld laten liggen, doet men niet zomaar.

VVSG heeft de afstemming op de sector verdedigd bij de voorbereiding van het rechtspositiebesluit. Daar waren de vakbonden niet mee ingenomen omdat nieuwe medewerkers zullen moeten afzien van een aantal verworvenheden. Het is ook (intern) geen gemakkelijke discussie, al moet zij gevoerd worden gezien de financiële situatie. Anders wordt het afbouwen of afstoten van dienstverlening.

Mevrouw *Sonja Claes* zegt dat alle VIPA-vergunningsaanvragen voor woonzorgcentra uit 2011 een principieel akkoord gekregen hebben in 2012. Volgens haar is de wachttijd iets uit het verleden.

De heer *Piet Van Schuylenbergh* repliceert dat de lange duur van het traject niet alleen van VIPA komt. Hij bevestigt dat men wel degelijk rekening moet houden met minstens tien jaar of twee gemeentelijke bestuursperiodes tussen de beslissing om te bouwen en de ingebruikname van de nieuwe infrastructuur.

De heer *Luc Asselman* bevestigt dat VIPA sneller subsidiebeloftes bezorgt dan vroeger.

Katrien SCHRYVERS,
voorzitter

Sonja CLAES,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

FOD	Federale Overheidsdienst
FOS	Federatie Onafhankelijke Seniorenzorg
kmo	kleine of middelgrote onderneming
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
OLO	obligation linéaire - lineaire obligatie
pps	publiek-private samenwerking
PREZO	PREstatiemodel ZOrg
RIZIV	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
rvt	rust- en verzorgingstehuis
VIPA	Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten